

Aihe: HE 217/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta
Aika: Keskiviikko 12.2.2025 klo 11.10
Kuultava: Suomen uusiutuvat ry (entinen Suomen Tuulivoimayhdistys ry)
Asiantuntija: Edunvalvontajohtaja Matias Ollila

Suomen uusiutuvat ry kiittää mahdollisuudesta tulla Talousvaliokunnan kuultavaksi Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta ("hallituksen esitys"). Suomen uusiutuvat ry on entinen Suomen Tuulivoimayhdistys ry, joka laajensi kesällä 2024 toimintansa koskemaan maa- ja merituulivoiman lisäksi teollisen kokoluokan aurinkovoimaa sekä aurinko- ja tuulivoimahankkeisiin liittyviä energiavarastoja. Suomen uusiutuvat ry:ssä on noin 220 jäsenyritystä edustaen laajasti sekä tuuli- että aurinkovoiman hankekehittäjiä, tuottajia ja alihankintaketjuja.

Vuoden 2024 loppuun mennessä Suomeen oli rakennettu yhteensä 8358 MW tuulivoimaa. Tästä kapasiteetista 70 % on rakennettu markkinaehtoisesti vuosien 2019 ja 2024 aikana. Uusiutuvan energian syöttötariffi 2011–2017 ja tuotantotuen kilpailutus mahdollistivat markkinaehtoisien rakentamisen luomalla Suomeen tuulivoima-alan sekä saamalla voimalavalmistajat kiinnostumaan Suomesta ja kehittämällä meidän tuuliolosuhteisiimme sopivia tuulivoimaloita. Vaikka uudemmat tuulivoimalat eivät tukea tarvitse, on tukijärjestelmän toimiminen tuen piirissä olevien vanhemman teknologian voimaloiden tuotannon edellytys.

Hallituksen esityksessä esitetään muutettavaksi kahta kohtaa, 1) markkina-aikayksikköä esitetään muutettavaksi tunnista varttiin ja 2) tuottajalle esitetään mahdollisuutta hakea preemiotukensa peruuttamista ja siten välttää mahdollisen alituotantokorvauksen maksamisen. Olemme jakaneet lausuntomme kahteen osaan näiden ehdotusten mukaisesti.

1. Markkina-aikayksikön muuttaminen nykyisestä tunnista varttiin

Kannatamme sitä, että hallituksen esityksessä ja asetuksessa muutetaan terminologia vastaamaan sähkömarkkinan siirtymistä tunnista vartin markkinajaksoon. ***On äärimmäisen tärkeää, että tariffi- ja preemiojärjestelmien aikayksikkö on sama sähkömarkkinan kanssa. Muu tilanne johtaisi toimijoiden ja siten koko sähkömarkkinan kannalta epäoptimiin tilanteeseen siinä, miten syöttötariffilaitoksista tarjotaan sähköä day ahead-markkinoille.***

Koska vielä ei ole täyttä varmuutta siitä, milloin sähkömarkkina siirtyy nykyisestä tunnin aikayksiköstä varttiin, on hallituksen esityksen luonnoksen muotoilu markkina-aikayksiköstä erittäin perusteltu

2. Sähkötuottajien vapautuminen alituotantokorvauksen maksamisesta

Vuoden 2018 tuotantotuen kilpailutus oli aivan keskeinen siltaratkaisu tuulivoiman siirtyessä vahvasti tuetusta syöttötariffimaailmasta kohti markkinaehtoista rakentamista. Premio mahdollisti kilpailutuksessa menestyneille hankkeille rahoituksen ja hankkeiden rakentamisen. Tuki oli myös valtion kannalta erittäin onnistunut: Suomeen rakennettiin uutta tuulivoimatuotantoa siten, että valtiolle on tullut maksettavaksi vain hyvin vähän kustannuksia.

Vaikka toiminnanharjoittaja ei olisi saanut euroakaan tukea premiojärjestelmästä, on tuottajalla tällä hetkellä riski joutua maksamaan alituotantokorvausta, ellei saavuta laissa ja tarjouksessaan määritettyjä tuotantotavoitteita. Pidämme kannatettavana esitystä, jolla alituotantokorvauksesta voisi vapautua. Tällä hetkellä tuulipuiston tuotanto voi olla kannattamatonta myös matalilla positiivisilla spot-hinnoilla. Näin ollen seurauksena voi olla tilanne, jossa tuottaja joutuu tuottamaan tuulisähköä tappiolla, jotta ei joudu maksamaan alituotantokorvausta. Tätä tuskin on lainsäätäjä tarkoittanut.

Tuottajalle premiojärjestelmään kuulumisen voi tuoda selkänöjää rahoitusneuvotteluihin, vaikka tukea ei käytännössä koskaan sille maksettaisi. Tästä syystä toiminnanharjoittajan kannalta mahdollisesta tulevasta tuesta luopuminen ei välttämättä ole optimaalista. Siksi esitämme, että järjestelmässä mukana pysyvien laitosten alituotantokorvaus rajataan maksimissaan seurantajakson aikana saatuun tuen määrään. Eli alituotantokorvaus voisi korkeintaan olla toiminnanharjoittajan kyseisellä neljän vuoden tukijaksolla saama tuki.

Lisäksi esitämme harkittavaksi, että 36 §:ssä huomioidaan negatiivisten markkina-aikayksiköiden lisäksi kannattamattomat markkina-aikayksiköt, joita ei huomioitaisi alituotantokorvauksen määrittämisessä. Tällöin toiminnanharjoittajan tulisi perustella Energiavirastolle, miksi tuottaminen ao. markkina-aikayksikkönä olisi ollut kannattamatonta.

Kunnioittaen,

Matias Ollila, Suomen uusiutuvat ry
puh. 040 124 7411, matias.ollila@suomenuusiutuvat.fi